

Remissyttrande

Datum
2021-10-28

Vårt Dnr
2021/667
Ert Dnr
S2021/04731

s.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: s.sof@regeringskansliet.se

Remissyttrande – SOU 2021:44

Tillgänglighetsdirektivet

Gränsdragning mellan Konsumentverkets och Post- och telestyrelsens tillsynsansvar

Enligt utredningens förslag till förordning ska Konsumentverket och Transportstyrelsen utöva tillsyn över krav enligt lagen om digital tillgänglighet till produkter och tjänster på den information om tillgänglighet som ska lämnas för buss-, järnvägs- och vattentransporttjänster (18 § i förordningen). Vidare ska Post- och telestyrelsen (PTS) vara behörig myndighet att utöva tillsyn när det inte finns någon annan utpekad tillsynsmyndighet.

Enligt lagförslaget ska företag tillhandahålla information om tillgänglighet och informationen ska också presenteras på ett tillgängligt sätt. Som Konsumentverket har uppfattat utredningens förslag ska verkets ansvar omfatta att informationen finns men däremot inte att den tillhandahålls på ett tillgängligt sätt. En ökad tydlighet i gränsdragningen mellan vad som ska vara Konsumentverkets tillsynsansvar och vad som ska vara PTS tillsynsansvar skulle minska risken för framtida gränsdragningsproblematik.

Ansvarsfördelningen mellan Konsumentverket och Transportstyrelsen

Fördelningen mellan Konsumentverkets och Transportstyrelsens tillsynsansvar ska enligt förslaget vara densamma som följer av förordning (2014:1463) med kompletterande bestämmelser till EU:s tåg-, fartygs- och busspassagerarförordningar.

Konsumentverket anser att det uppstår otydligheter genom en uppdelning efter ovannämnda förordning eftersom all den information som ska tillhandahållas enligt direktivet inte behandlas i passagerarförordningarna.

Ett exempel på problem som skulle kunna uppstå gäller direktivets informationskrav om ”smart biljettförsäljning”. I passagerarförordningarna

saknas informationskrav gällande begreppet smart biljettförsäljning, vilket innebär att det är oklart vilken av myndigheterna som ska ansvara för tillsynen över det informationskravet.

Förslaget till ny lag och tillgänglighetsdirektivet ger ingen utförlig ledning kring vad som avses med exempelvis smart biljettförsäljning eller tillgängligheten hos fordon. För det fall Konsumentverket skulle utöva tillsyn över de informationskraven skulle det förefalla rimligt att utgå från TSD TAP¹ som bland annat berör hur systemen ska se ut för biljettförsäljning. Det skulle i så fall kräva ett omfattande samarbete mellan Konsumentverket och Transportstyrelsen som är ansvarig myndighet för den förordningen.

Såvitt Konsumentverket känner till finns inga liknande bestämmelser på buss- eller vattentransportområdet. Från resenärernas perspektiv och för att öka förutsebarheten för personer med funktionsnedsättningar torde det vara värdefullt om den aktuella informationen är likartad mellan de olika transportslagen. Konsumentverkets bedömning är att det förefaller ändamålsenligt att även på dessa områden ta ledning av TSD TAP för att etablera vilken typ av information som krävs.

Konsumenters och privata sammanslutningarnas möjligheter att vidta åtgärder

Det är oklart vad som avses med att en konsument eller till exempel en privat sammanslutning enligt artikel 29.2 i direktivet ska kunna ”vidta åtgärder” i domstol eller hos behöriga förvaltningsmyndigheter för att säkerställa att de nationella bestämmelser som införlivar detta direktiv efterlevs.

Konsumentverket konstaterar emellertid, liksom utredningen, att de befintliga åtgärder som enligt såväl förvaltningslagen som civilrättsligt finns att vidta för dessa aktörer är begränsade. En av orsakerna till detta är att tillgänglighetsdirektivet inte är någon rättighetslagstiftning för enskilda.

Mot bakgrund av ovan menar Konsumentverket att det, på grund av osäkerheten kring tolkningen av begreppet ”vidta åtgärder”, finns en risk för att den föreslagna lagen innebär att direktivets artikel 29.2.a-b inte implementeras korrekt.

Anmälningportal för konsumenter

I utredningen föreslås att PTS som samordnande myndighet ska tillhandahålla en anmälningportal dit konsumenter kan vända sig med anmälningar eller klagomål om bristande överensstämmelse. Enligt Konsumentverket kan en

¹ Kommissionens förordning (EU) nr 454/2011 av den 5 maj 2011 om teknisk specifikation för driftskompatibilitet avseende delsystemet ”Telematikapplikationer för persontrafik” i det transeuropeiska järnvägssystemet.

sådan gemensam ingång underlätta för konsumenter som vill anmäla brister, eftersom det kan vara svårt att kräva att konsumenterna ska veta till vilken myndighet olika brister ska anmälas. I sammanhanget vill Konsumentverket även framhålla att det är av vikt att informationsdelning mellan myndigheterna säkerställs vid användande av en anmälningportal.

Konsekvenser för Konsumentverket

I utredningen görs ingen bedömning kring troliga kostnader för Konsumentverkets tillsyn. Det är svårt att förutsäga vilka ekonomiska konsekvenser förslaget kan innebära, men omständigheter av betydelse kan vara omfattningen av ett tillsynsansvar, hur en eventuell anmälningportal kommer fungera, om portalen kommer att marknadsföras och så vidare. Konsumentverkets bedömning är dock att ett tillsynsansvar i enlighet med utredningens förslag kommer att kräva ökade resurser för myndigheten.

Detta yttrande har beslutats av avdelningschef Joachim Allard. I handläggningen har också processråd Ida Nyström, jurist Maja Lindstrand och föredragande jurist Fanny Forsling deltagit.

.....
Joachim Allard
Beslutande

.....
Fanny Forsling
Föredragande